

his 1124 Nümaralı kanunun birinci maddesi mücibince yalnız meslek derslerinden imtihan verip muallimliğe geçenlerdir.

Bundan başka vekillerin vaziyeti sorulmaktadır. vekiller, münhasıran münhal, askerde ve hasta bulunan asil muallimliklere vekâlet edenlerdir. mazeretine mebni bir kaç gün için vazifesi başına gelmeyen asil muallime yapılan vekâlet mevzuubahis değildir. Mahaza vekilin kime ne suretle vekâlet ettiğini cedvelin boş yerlerinde tefrik etmekde lâzımdır.

4—Kütüphanelerde mevcut kitaplar sütununun aidiyeti de sorulmaktadır. Cedvel münhasıran ilk ve ana mekteplerine ait malumatı ihtiva etmesi itibariyle kitapların da mektep kütüphanelerinde bulunanlara ait olması pek tabiidir.

bununla beraber

Vilayetve kaza Maarif idarelerinde bulunan kitap miktarındaki cedvelin boş kısmında ayrıca gösterilmesi lazımdır.

«Bir Nümaralı cedvelin ana mekteplerine ait kısmının imlâ tarzı»

Ana mektepleri bu günkü vaziyete nazaran ancak vilâyet ve kaza merkezinde açılabilir. Bunun için cedvelin ufki sütunları Vilâyet ve kazadan sonra yekûn olarak üç sütunla iktifa edilmiştir.

Şayet nahiye ve hatta nüfusu mütekâsif bir köyde de açılmış ise bunların ait olduğu ufki ve şakuli sütunlar temdit edilerek kendine mahsus kısmında göstermek mümkündür. Bu kısma ait verilecek izahatın ilk mekteplere ait yukarıda bildirilen izahattan iktibas edilmesi maksadı temin edeceğinden burada tekrarına lüzum görülmemiştir.

«İki Nümaralı cedvelin ilk mekteplere ait kısımlarının imlâ tarzı»

5— Bu cedvelin üçüncü sütunu mevcut derslane adedini teşkil etmektedir. Derslane adetlerinin tesbitinde esas olan cihet, iki veya daha ziyade derslaneli mektepler bir muallim tarafından idare ediliyorsa derslane adedi birdir. Mektep altı veya daha ziyade muallimle idare ediliyorsa sınıf ve şubeleri idare eden muallim adedi nisbetinde derslane var demektir. yani birinci sınıfın esas sınıfından başka iki ikincinin üç şubesi varsa ve diğer sınıfların şubeleri yoksa mektep on muallimle idare ediliyor demek olduğuna göre derslane adedi de ondur.

6— Bundan sonra gelen kısım muallimlerdir. Bu kısma ait malumat ders kesiminde mevcut asil, muavin, vekil muallimlerdir. Bunların yekûnu ile bundan sonra gelen münhal sütunu birleştirilince mektebin kadrosu anlaşılacaktır.

7—(İmtihan başlangıcında mevcut talebe) sütunu derslerin kesilip yoklama netayiciyle imtihana başlandığı günün mevcut talebesidir.

8—(İmtihan anında mektebe giren talebe miktarı) yeniden ve tasdikname ile olarak ikiye ayrılmıştır. Yeniden giren hususi tahsil alan; tasdikname ile giren, naklidir. burada nakil yerine tasdikname denilmiş ise de cedvellerin iki seneye kıfayet edecek miktarda tabii ettirilmesi ve yeni ilk tedrisat talimatnamesinin 1929 / 30 da tatbiki ve bu talimata naklen kaydının tasdiknameye, mezunlara verilen tasdikname kaydının şahadetnameye inkılâp etmesi hasebile bu kayde lüzum görülmüştür. Binaenaleyh bu kısım sütunlar imtihan veya yoklama anında mektebe girenler içindir.

9— Çıkanlar kısmına ait izahatın «8»zinci maddeden iktibası.

10—(İmtihan yoklama ve ikmal imtihanlarının neticeleri) kısmının soldan birinci sütunu yalnız imtihana tabi olan beşinci sınıfın değil, yoklamalara tabi olan diğer sınıfların da yoklamalara girmeyenlerinin miktarı gösterilecektir.

Yoklamaya girmeyenler, notların verdiği vasatiye nazaran imtihana tabi olupta girmiyen ve ya bazı sebep tahtında giremeyenlerdir.

İkinci sütun (muvaffak olanlar)a ait-ki bu sütun doğrudan doğruya yoklamaya tabi

olan birinciden dörde kadar (dört dahil) sınıflara aittir. üçüncü (Dönenler, hastalık, diğer sebepler. sütunları bilumumsınıflara aittir.

(Şahadetname alanlar ve dereceleri) kısmına gelince; burada da yeni talimatname nazarı itibara alınarak (pek iyi,yi,orta..)ya tefrik edilmiştir.Yalnız 1928-29 ders senesi için verilecek malumatın kemafissabık (Aliyülâlâ,alâ,karibülâla vasat...) olarak gösterilmesi ve sütunların ona göre tashihi iktiza eder. Ancak gelecek sene bu kısımda talimatname harici açılan ihtiyat sütunlar bittabi imlâ edilmeyecektir. Binaenaleyh)1928-29 ders senesi için gönderilecek cedvelde (Şahadetname) tabirinin (Tasdikname)ye ve diğer sütunlardaki tasdikname tabirinin de (Nakul ilmühaberî) ne tashihi lâzımdır 1929-30için yeni talimat mücibince amel olunacağından bu tashihat yapılmıyacaktır.

İki veya üç sınıflı köy mekteplerinden mezun olanların şahadetname alanlar sütunlarında irası ve diğerlerinin verilen izahat veçhile sütunlarına derci muktazidir. İmtihan ve yoklamalara ait kısmın yekûnu ile şahadetname alanların dereceleri kısmının yekûnları umumî yekûnda birleşecek ve bu umumî yekûn mektebin sene sonundaki umum mevcudunu gösterecektir.

11—Bütçe kısmı mehna emken formülümüze yakın bir şekilde tesbit ve tefrik edilmiştir. vakıa bazı nevi tahsisat için sütunlar açılmamış ise de açılan sütunların imlâsundan sonra kalan tahsisatın (diğer masraf) sütununda gösterilmesi suretile idare olunmuştur. Bu kısma ait malumat evelcede bildirildiği üzere Vilâyet ve kaza merkezlerinde gösterilecektir. 1928 Haziranından 1929 Mayıs nihayetine kadar bir senelik mali malûmatı ihtiva edecek olan bu kısmın diğer muamelat ve ders senelerinden tefriki için 1928 haziranından 1928 Mayısına kadar denilmesi daha muvafıktır. Çünkü mali senenin başlaması ve nihayet bulması ancak kendisine has devirle ifade edilir mahaza verilecek bu mali malûmat 1928 Mali senesine aittir. Hususi idareden alınacak malûmat bu esasa iptina ettirildiği takdirde Vekâletçe, hususi idare ve idarenizce tutulacak kayıtlar birbirinden farklı olmayacaktır. Yalnız hususi idarenin Maarife tahsis eylediği umumî bütçeden Maarif idarelerine yapılan yardım miktarı hariç kalmamak için cedvelin zirine ilâvesi bildirilmiş ve hatta vukubulan masraf da tefrik ettirilmişdir.Bütçeye ait maksat ve gaye;bu esas etrafında toplandıktan sonra sütunlar hakkında izahat itasına lüzum görülmemiştir.

12— Bütçeye ait malumat bittikten ve umumî yekûn yapıldıktan sonra kaza adedi gelir, bu sütuna bittabi halihazır mülki teşkilatta Vilâyete mülbak kazalar adedi ithal edilecektir. Cedvelin altına kazaların isimleri karşlarına da plânço halinde mektep, muallim, talebelerin yekûn olarak miktarları tesbit edilecektir.

Mektebi bulunan köy, bulunmayan köy adedinin nasıl ve ne suretle gösterileceği evelce bildirilmiştir.

13—Bu cedvelin alt kısmına ilâve edilen ana mektepleri hakkında bir sülal vakı olmadığı gibi umumî vaziyeti itibarile de muhtacı tavzih bir cihet görülememiştir.

Buraya kadar verilen izahat. cedvellerin imlâ tarzını bütün vuzuhile göstermiş oluyor.

Binaenaleyh tanzim ve irsal olunacak cedvellerde bir gûna hata ve zühul vukuuna meydan verilmemesini ve tayin edilen zamanlarda tekit ve muhabereye mahal bırakmadan behemehal gönderilmesini tekrar ve ehemmiyetle rica eylerim efendim.

Maarif Vekili

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIZM0100616